

Naturvernforbundet Troms
Romssa luonddugáhttenlihttu

Lyngen kommune

post@lyngen.kommune.no

Tromsø, 15.05.2025

Dette brevet sendes på vegne av Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms og Naturvernforbundet Troms

Klage dispensasjonsvedtak havbrukslokalitet Strandbergan, JournalpostID: 24/14288, Lyngen kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivsorganisasjonene med sitt virke i regionen.

Vi vil med dette klage på vedtak i kommunestyret 07.04.2025 der Sjurelv Fiskeoppdrett sin søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til å etablere ny havbrukslokalitet ved Strandbergan i Lyngen kommune ble innvilget med tilhørende vilkår. Vi vil begrunne vår klage i det følgende.

Sakens bakgrunn:

Området for dispensasjonssøknaden er omfattet av interkommunal kystsoneplan for Gáinovuona/Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommune som trådte i kraft 2015. Januar 2025 sendte FNF Troms innspill til dispensasjonssak i Lyngen kommune vedrørende søknad om oppdrettslokalitet i strid med gjeldene arealplan i kommunen.¹ Vedtaket som innvilger dispensasjon og som vi påklager lyder slik:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 innvilges Sjurelv Fiskeoppdretts AS søknad om dispensasjon fra kystsoneplanen for etablering av ny havbrukslokalitet ved Strandbergan i Lyngen kommune. o En totalvurdering av søknaden, og vurderinger av fordeler og ulemper her, er det vurdert at det er en overvekt av fordeler med tiltaket. Det er også vurdert at hensynene bak lovens formålsbestemmelser ikke blir vesentlig tilsidesatt. o Ut fra det som er dokumentert i søknaden ansees hensynet til natur og miljø å være tilstrekkelig

¹ Uttalelsen er tilgjengelig her: https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2025/01/Dispensasjon-Strandbergan_Lyngen-kommune.pdf

ivaretatt. Etablering av havbrukslokasjon som omsøkt vil gi positive ringvirkninger for befolkningsutvikling og næringsliv. Kommunen anser utredningskravene så langt som innfridd, og de kravene som vil bli stilt i videre saksbehandling å være fullgodt med en ordinær planprosess. Rådmannen finner dermed grunn til å anbefale dispensasjon som omsøkt.

• Det stilles betingelser for dispensasjonen:

o Dispensasjonen betinger at Sjurelv fiskeoppdrett AS leverer en godkjent ROS-analyse og beredskapsplan for lokasjonen mht. følger av fjellskred Nordnes og tsunami herfra mot anlegget og hvordan de skal handtere dette.

o Det skal utarbeides KU-er for alle forhold det settes krav om fra Troms fylkeskommunen ifm. akvakultursøknaden

Vesentlig tilsidesatte hensyn

«Dispensasjon kan **ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.** Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler»

Vi mener vedtaket til kommunen om å innvilge dispensasjon bygger på en feil vurdering av vilkåret som gjelder hensynene som skal ivaretas. Illustrasjonen som følger saksdokumentene gir slik sett et godt bilde på dette:

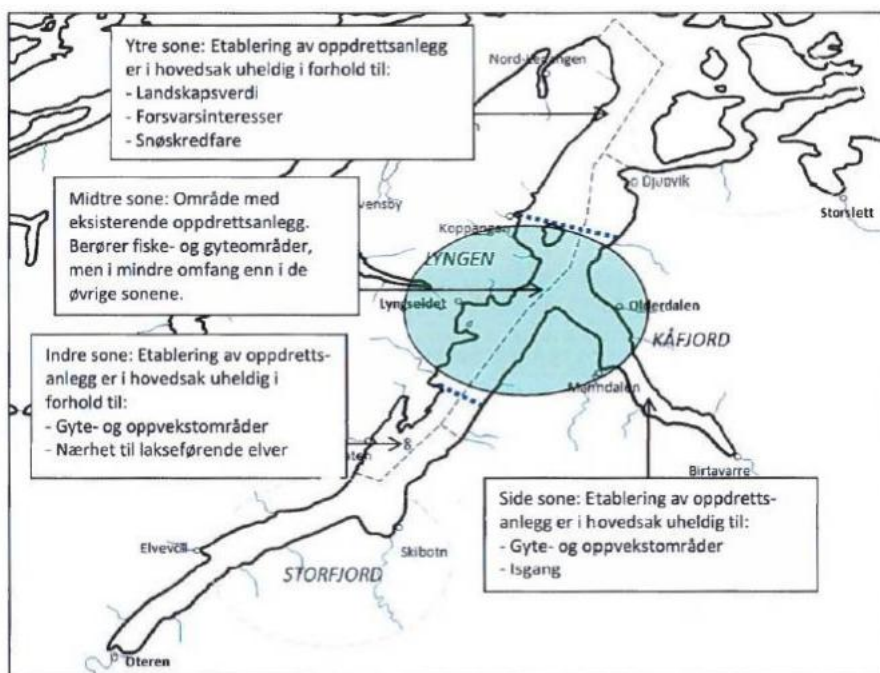

Fig. 1 – Akvakulturområder i Lyngenfjorden

Hensynet til fiskeri

FNF Troms mener det er viktig å ivareta fiskeriområder i Troms – dette er en tradisjonsrik næring med kulturell forankring i regionen. Fiskeområder medfører i mange tilfeller et «vern» av sjøområdene som er til fordel for våre interesser innen natur og friluftsliv. Vi er derfor opptatt av at denne interessen ikke blir forbigått i denne saken. Vi registrerer at kommunen legger til grunn at ***hensynet til fiskeri blir tilsidesatt, men ikke vesentlig tilsidesatt.***

Kommentar til kunnskapsgrunnlag: Utfra hva vi kan lese av innkomne merknader fra fiskere så deler de *ikke* oppfatningen om at deres interesser ikke blir vesentlig tilsidesatt. Vi mener at med det presset vi ser på sjøarealene nå så skal det mindre til for at fiskeriinteressene blir vesentlig tilsidesatt enn om det motsatte var tilfellet- god plass i fjordsystemene. I tillegg er det på det rene at lakseoppdrett også har en direkte og negativ virkning på villfisk/hvitfisk (utover anadrom fisk) noe som følgelig vil medføre at fiskeriinteressene blir påvirket i området:

<https://www.hi.no/hi/nyheter/2024/april/risikokjelder-slik-kan-lakseoppdrett-paverke-vill-torsk>

- **Vi mener derfor at det åpenbart at fiskeriinteressene blir vesentlig tilsidesatt dersom denne dispensasjonen blir stående.**

Hensynet til naturmangfold

Vi registrerer at kommunen legger til grunn at hensynet til naturmangfold ikke blir vesentlig tilsidesatt. Vi mener dette må medføre en feil- det er vel kjent at lakseoppdrett har store økologiske virkninger både som følge av utslipp, negative konsekvenser for anadrom fisk i et langt større område enn det som ligger i umiddelbar nærhet til anlegget (villaksen er på rødlista!), virkninger for hvitfisk og i tillegg også medfører støy og lysforurensning som er et økende problem. Havbruksmeldingen som skal på høring i disse dager handler i stor grad om at de tiltakene vi hittil har gjort innen oppdrettsnæringen ikke har vært tilstrekkelig for å drifte såkalt bærekraftig. Vi savner også en vurdering av hvordan dispensasjonen vil påvirke vannmiljømålene for området/influensområdet.

Kommentar til kunnskapsgrunnlaget: Vi registrerer at det er gjort B- undersøkelse av området, men utfra det vi kjenner til fra pågående kystsoneplanprosesser og andre dispensasjonssaker er det et skjerpet kunnskapskrav i kommuneplanprosessene. Det vil si at for eksempel ROV undersøkelser av området er nødvendig for å få et tilstrekkelig bilde av naturverdiene og konsekvenser av endret bruk til for eksempel oppdrettsanlegg. Dette skjerpede kravet skal bidra til bedre forvaltning av anadrom fisk, oppnåelse av vannmiljømålene våre og en bærekraftig fremtid for kysten vår. Vi mener også at kommunen ikke har vurdert grundig nok konsekvensene med tanke på, rømingfare, lakselus (en eksplosjon sommeren 2024- og pga. klimaendringer vil dette trolig bli langt vanligere) og vannmiljøsmål. Vi mener det ikke er tilstrekkelig for å vurdere om hensynene blir vesentlig tilsidesatt når disse problemstillingene i så liten grad er vurdert og basert på et eldre kunnskapsgrunnlag med langt mindre krav til kvalitet enn det som nå er tilfellet.

- **Vi mener at situasjonen for villaksen (sjørøye og sjørørret) i de ulike vassdragene i fjordsystemet som helhet, marint naturmangfold, hvitfisk og øvrig forurensning (lys og støy) tilsier at hensyn av nasjonal interesse (villaksen for eksempel) blir vesentlig tilsidesatt.**

Hensynet til friluftsliv

Vi registrerer at kommunen stiller spørsmål ved kunnskapsgrunnlaget som tilsier at det er tunge friluftslivinteresser i området (verdisetting og kartlegging av friluftsområdene i Lyngen kommune)

utført av Ishavskysten friluftsråd. Kartleggingen er utfra det vi kjenner til utført i henhold til nasjonal veileder for slikt arbeid og i merknadsbehandlingen kommer det tydelig frem at dette er faktisk et viktig friluftsområde for matauk og båtliv. Det er vel kjent at slik aktivitet ikke får samme kvalitet og omfang med et industriareal midt i. I tillegg kommer virkninger for landskap (sett fra land) og støy og lysforurensning. Dette er alle hensyn som påvirker opplevelsen av friluftsliv.

- **Vi mener derfor at det er åpenbart at hensynet til friluftsliv blir vesentlig tilsidesatt.**

Vurdering av om fordelene er klart større enn ulempene

Ulempene ved å gi en dispensasjon i dette tilfellet er at et oppdrettsanlegg blir plassert i et område med interesser som i sterk grad blir negativt påvirket av en slik dispensasjon. Konesjon til å drive med et forurensende tiltak i en kommune bør gis etter grundige og helhetlige planprosesser. En kystsoneplanprosess er ikke en prosess som ligner en dispensasjonsprosess der få interesser sees i sammenheng og kunnskapsgrunnlaget- som helhet- blir langt dårligere. Å komme raskere til målet vil i så måte bety at viktige interesser for vårt samfunn- som friluftsliv, naturmangfold og kultur i liten grad blir ivaretatt. Enkle inntekter til en sviktende kommuneøkonomi kan vi forstå er fristende, men som samfunn må vi gjøre kloke og veloverveide disposisjoner med vår felles allmenning.

- **Vi kan derfor ikke se at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene.**

Vi klager med dette på vedtaket om å gi dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til fiskeoppdrett ved Strandbergan. Vårt syn er at det allerede er for mange oppdrettsanlegg i fjordsystemet med hensyn til anadrom fisk, friluftsliv og fiskerinæringen. Derfor er grundige kystsoneplanprosesser helt avgjørende for en ansvarlig forvaltning av fjordene våre.

Vi viser for øvrig til vårt innspill for nærmere begrunnelse for interessene som blir berørt av en lokalisering som omsøkt: https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2025/01/Dispensasjon-Strandbergan_Lyngen-kommune.pdf

På kopi: NJFF- Troms, Naturvernforbundet Troms og Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms